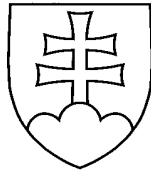

SÚDNA RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

NZ 6/2024

UZNESENIE SÚDNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

zo 7. júna 2024

o návrhu na vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním sudcu

Súdna rada Slovenskej republiky

po prerokovaní návrhu JUDr. _____, sudkyne s dočasne pozastaveným výkonom funkcie sudcu podľa § 22 ods. 1 a ods. 2 písm. a) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním podľa § 27h zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, všetkými hlasmi prítomných členov Súdnej rady Slovenskej republiky

vyslovuje nesúhlas s trestným stíhaním

sudkyne JUDr. _____ v časti týkajúcej sa zločinu ohýbania práva podľa § 326a ods. 1 a ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. a) Trestného zákona, spáchaného formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, v štádiu prípravného konania, vedeným na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, Národná kriminálna agentúra, odbor _____ pod ČVS: _____, č. _____

O d ô v o d n e n i e :

1/ K splneniu formálnych podmienok pre konanie Súdnej rady Slovenskej republiky na vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním:

Dňa 13.05.2024 doručila JUDr. _____ Súdnej rade Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) návrh na vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním v konaní vedenom na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky, Prezídium

Policačného zboru, Národná kriminálna agentúra, odbor , pre trestný čin ohýbania práva podľa § 326a ods. 1 a ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. a) Tr. zák., spáchaného formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. d) Tr. zák.

Dňa 3. júna 2024 doručila JUDr. súdnej rade doplnenie návrhu na vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním, ktoré je voči nej vedené, pričom sa v tomto návrhu zaoberala chýbajúcim vyjadrením svojvoľného uplatnenia práva, na ktorom mala participovať ako účastník trestného činu (pomocník) tak, aby bol skutok nezameniteľný s iným skutkom. Ako uviedla, zo skutkovej vety nie je zrejmé, čoho sa má týkať nevykonanie dokazovania v rozpore s Civilným sporovým poriadkom, teda či má ísť o použitie neprípustného dôkazného prostriedku alebo vadu v procese dokazovania konkrétnym dôkazným prostriedkom alebo nesprávne hodnotenie dôkazov. Ako prílohu k doplneniu návrhu pripojila kópiu rozsudku Okresného súdu , sp. zn. zo dňa .

Pokiaľ ide o splnenie formálnych podmienok na konanie súdnej rady o vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním, súdna rada skonštatovala, že JUDr.

doposiaľ nezanikla funkcia sudkyne, je preto v postavení sudkyne a teda je oprávnená na podanie návrhu súdnej rade na vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním pre trestný čin ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák. Zároveň je potrebné skonštatovať, že JUDr. sa ku dňu rozhodovania súdnej rady kladie za vinu spáchanie trestného činu ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák. s tým, že podľa § 567t ods. 5 Tr. por. jej zákonná 60-dňová lehota na podanie návrhu na vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním začala plynúť odo dňa 15.03.2024 a skončila dňa 13.05.2024 (vrátane).

Z uvedeného vyplýva, že návrh na vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním bol podaný v zákonnej lehote a oprávnenou osobou.

Súdna rada sa podrobne oboznámila s návrhom sudkyne JUDr. zo dňa 10.05.2024, doručeným dňa 13.05.2024, a s doplnením návrhu zo dňa 03.06.2024 v zmysle § 207a ods. 3 Tr. por. s poukazom na § 567t ods. 5 Tr. por., v ktorom požiadala súdnu radu o vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním, ktoré je proti nej vedené pre zločin ohýbania práva podľa § 326a ods. 1 a ods. 2 písm. b) Tr. zák., a to na základe upovedomenia podľa § 206 ods. 6 Tr. por. zo dňa 08.11.2023.

Sudkyňa JUDr. vo svojom návrhu popísala chronológiu trestného konania a do šiestich bodov uviedla dôvody podania jej žiadosti o vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním. V týchto bodoch pomerne podrobne, v súlade so spisovým materiálom, uvádzala vykonanie domovej prehliadky, doterajšiu neprimeranú dĺžku trestného konania, presne popísala tzv. protiprávne konanie, ktoré sa jej kladie za vinu v súlade s bodom 9 výrokovej časti uznesenia o vznesení obvinenia a vyjadrila sa k naplneniu znakov skutkovej podstaty zločinu ohýbania práva, taktiež podrobne vysvetlila svoj priateľský a kolegiálny vzťah k sudkyňi Mgr. . Trestné stíhanie vedené voči jej osobe, ako uviedla, je založené na obsahu komunikácie z aplikácie Threema, ktorej bola objektom a nie účastníkom, a svedeckej výpovedi spolupracujúcej osoby JUDr.

, ktorý ako svedok sprostredkoval informácie z počutia, a to v čase po masívnom zverejnení mainstreamovými médiami. V doplnení tohto návrhu sa zaoberala sporovým procesom, ktorý je ovládaný princípom arbitrárneho poriadku. Vo vzťahu ku skutkovému tvrdeniu o neskúmaní pravosti zmenky v rozpore s Civilným sporovým poriadkom, predovšetkým podľa sudkyne

JUDr. , skutková veta nešpecifikuje konkrétne zákonné ustanovenie Civilného sporového poriadku, ktoré ukladá súdu skúmať pravosť zmenky, teda zákonné ustanovenie, ktoré malo byť porušené.

Prokurátor využil možnosť sa písomne vyjadriť a vyjadril sa listom č. ( ) zo dňa 04.06.2024, v ktorom

zaslal súdnej rade stanovisko k návrhu sudkyne JUDr. .

V stanovisku súdnej rade navrhol, aby na neverejnom zasadnutí nevyhovela návrhu JUDr. na vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním.

Podľa § 9 ods. 2 Tr. por. v trestnom stíhaní sudcu pre trestný čin ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák. nemožno pokračovať, ak súdna rada vysloví nesúhlas s trestným stíhaním sudcu pre tento trestný čin. Trestné stíhanie sudcu musí byť zastavené alebo vec postúpená na prejednanie disciplinárneho previnenia len vtedy, ak skutok, ktorý sa sudcovi kladie za vinu, nemožno právne posúdiť ako iný trestný čin.

Podľa § 207a ods. 3 Tr. por. sudca, ktorému bolo vznesené obvinenie pre trestný čin ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák. alebo ktorému bola zmenená právna kvalifikácia na trestný čin ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák., má právo do 60 dní od doručenia uznesenia o vznesení obvinenia alebo od doručenia oznámenia o zmene právnej kvalifikácie navrhnúť súdnej rade vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním pre tento trestný čin; o tom musí byť sudca poučený.

Podľa § 567t ods. 5 Tr. por., ak bolo sudcovi pred 15.03.2024 vznesené obvinenie pre trestný čin ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák. alebo oznámená zmena právnej kvalifikácie na trestný čin ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák., lehota podľa § 207a ods. 3 Tr. por. v znení účinnom od 15.03.2024 začne plynúť 15.03.2024.

Súdna rada posúdila vyššie uvedený návrh a doplnenie tohto návrhu sudkyne JUDr. na neverejnom zasadnutí dňa 07.06.2024, za účasti JUDr. a jej obhajkyne Mgr.

Zasadnutia sa zúčastnilo 15 členov súdnej rady, pričom hlasovania o návrhu na vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním sa zúčastnilo 14 členov súdnej rady.

Prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky JUDr. ,

nevyužil možnosť osobnej účasti na neverejnom zasadnutí súdnej rady, na základe čoho súdna rada nemala možnosť položiť mu doplňujúce otázky k vznesenému obvineniu.

Podľa článku XXII ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdnej rady Slovenskej republiky (Konanie o nesúhlase s trestným stíhaním sudcu) účelom konania o nesúhlase s trestným stíhaním sudcu je rozhodnúť o tom, či trestné stíhanie sudcu pre trestný čin ohýbania práva je alebo nie je zneužitím prostriedkov trestného konania voči sudcovi.

Trestná vec sudkyne sa nachádza vo fáze prípravného konania, v štádiu neskončeného vyšetrovania, keďže nie je možné predvídať ukončenie vyšetrovania a následné rozhodnutie prípravného konania. Trestné konanie, ktoré začalo od 09.03.2020 (vydané uznesenie o vznesení obvinenia podľa § 206 ods. 1 Tr. por. s poukazom na § 207a Tr. por.) až do dnešného dňa trvá 4 roky, 3 mesiace a 2 dni, čo nemožno považovať za plynulé a efektívne vyšetrovanie.

Z uznesenia o vznesení obvinenia Úradom špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo dňa 09.03.2020, č. _____ na sudkyňu JUDr. _____, ktorá je v uznesení uvedená ako obvinená v bode II, v 10. rade vyplýva, že sa jej za vinu kladie spáchanie zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 a ods. 2 Tr. zák. v spolupáchateľstve podľa § 20 Tr. zák. v bode 9 výrokovej časti uznesenia.

Z uznesenia o vznesení obvinenia sa dokonca meno sudkyne Mgr. _____ (ešte s magisterským akademickým titulom) uvádza aj v bode 4 uznesenia o vznesení obvinenia, avšak bez akéhokoľvek bližšieho zdôvodnenia, keď „

„. Tento bod 4 uznesenia o vznesení obvinenia nie je predmetom jej trestného stíhania, hoci meno sudkyne sa uvádza v tomto bode v súvislosti s protiprávnym konaním spolupracujúceho svedka JUDr. _____.

Dňa 08.11.2023, ČVS: _____ vyšetrovateľ PZ upovedomil sudkyňu JUDr. _____, že jej konanie, ktoré bolo doposiaľ kvalifikované ako zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. vo viacčinnom súbehu s účastníctvom podľa § 21 ods. 1 písm. d) Tr. zák. (pomocník) k obzvlášť závažnému zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 4 písm. b) Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 Tr. zák. (bod 9 výrokovej časti uznesenia prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo dňa 09.03.2020) bude kvalifikované v ďalšom konaní ako zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. a zločin ohýbania práva podľa § 326a ods. 1 a ods. 2 písm. b) Tr. zák., spáchaného formou účastníctva podľa § 21 ods. 1 písm. d) Tr. zák. (pomocník).

Skutok uvedený v bode 9 uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 09.03.2020 (kladený za vinu sudkyňi JUDr. _____) vidí vyšetrovateľ PZ, Prezídium Policajného zboru, Národná kriminálna agentúra, odbor _____ pplk. Ing. _____ ako trestný čin ohýbania práva totožne (ohľadne skutkových okolností, v ktorých prokurátor vidí naplnenie znakov skutkovej podstaty pred upovedomením zo dňa 08.11.2023) a teda skutkové vety nemenil a nijak nerozširoval.

2/ K vysloveniu nesúhlasu s trestným stíhaním vedeným pre trestný čin ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák.:

Súdna rada konštatuje, že jej právomoc stanovená Tr. por., sa týka iba preskúmavania splnenia podmienok na vedenie trestného stíhania sudcu za trestný čin ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák.; netýka sa teda preskúmavania správnosti, či dôvodnosti vedenia trestného stíhania sudcu za iný trestný čin, respektíve preskúmavania skutkových okolností prípadu v tom smere, či je dostatočne preukázané, že sa sudca dopustil alebo nedopustil skutkov, ktoré sa mu kladú za vinu, respektíve, či sú výpovede svedkov pravdivé, respektíve nepravdivé.

Súdna rada nie je oprávnená vyhodnocovať konkrétne skutkové okolnosti trestného stíhania sudkyne JUDr. _____, ktoré je vedené na Ministerstve vnútra

Slovenskej republiky, Národná kriminálna agentúra, odbor , pod ČVS: . Avšak pri posudzovaní prípadného zneužitia prostriedkov trestného práva voči sudkyni JUDr. bolo podrobné oboznámenie sa s vyšetrovacím spisom, a teda s konkrétnymi skutkovými okolnosťami trestného stíhania pre zločin ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák. nevyhnutné a potrebné na rozhodnutie o návrhu JUDr. na vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním pre trestný čin ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák.

Súdna rada ako ústavný orgán sudcovskej legitimacy garantuje predovšetkým nezávislé postavenie súdnej moci a sudcovskú legitimitu, rovnako sudcovskú nezávislosť pri rozhodovaní.

Podľa § 2 ods. 2 a 3 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je sudca pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prieťahov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom. Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a pri rozhodovaní viazaný len Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a zákonom. Právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) obsiahnutý v jeho rozhodnutí vydanom v konaní podľa čl. 125 ods. 1 ústavy na základe návrhu súdu je pre súd záväzný. Týmto je garantovaná ochrana právneho názoru každého sudcu pri výkone svojej funkcie. Dokonca aj ústavný súd uviedol vo svojom rozhodnutí (napr. III. ÚS 164/03), že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu. V prípade prvostupňových rozhodnutí je právny názor hmotného a procesného charakteru, pričom právny názor, ktorý je riadne odôvodnený v súlade s právnym stavom a vykonaným dokazovaním, rozhodne nie je svojvoľným uplatnením práva, a to ani po zrušení prípadného rozhodnutia odvolacím alebo dovolacím orgánom, ktorý môže zaviazat prvostupňový orgán svojimi právnymi názormi, ktorými je prvostupňový orgán viazaný.

Nezávislosť má zásadný význam pre súdnictvo a sudcov. Účelom nezávislosti súdov je zabezpečiť im také postavenie, ktoré zodpovedá ich úlohe v právnom štáte, a to tak vo vzťahu k ďalším orgánom štátu (v horizontálnej úrovni vzťahov), ako aj vo vzťahu k subjektom podliehajúcim ich jurisdikcii. Všeobecne možno pojem nezávislosť súdov charakterizovať tak, že zahŕňa rozhodovanie bez akýchkoľvek právnych a faktických vplyvov na výkon ich právomoci, a taktiež vylúčenie ich podriadenosti pri výkone právomoci komukoľvek inému.

Nezávislosť súdnictva a nezávislosť súdov sú preto späté s plnením tých úloh, ktoré im v právnom štáte zveruje ústava. V tomto smere ako nezávislosť súdov, tak ani nezávislosť sudcov, nemôže byť nikdy nezávislosťou absolútnou a "samoúčelnou", keďže sa poskytuje funkčne pre potreby riadneho výkonu súdnictva. V dôsledku toho ju nemožno považovať ani za akúsi "výsadu" súdnej moci, ale (a naopak) za nevyhnutný predpoklad naplnenia jej zodpovednosti za nestranné a spravodlivé súdne rozhodnutia. Túto skutočnosť napokon potvrdzuje napr. čl. 141 ods. 1 ústavy, v ktorom sa uvádza, že „v Slovenskej republike vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné sudy“, a čl. 144 ods. 1 ústavy, ktorý uvádza, že „sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom“ (PL. ÚS 52/99).

Nezávislosť s nestrannosťou a odbornosťou (kvalifikáciou) sudcu sú podmienkami kvalitného rozhodovania a jeho predvídateľnosti a sledujú tak význam riadneho naplňania (poskytovania) spravodlivosti. Nezávislosť a nestrannosť úzko spolu súvisia, často sa prekrývajú a nie je vždy ľahké ich od seba odlíšiť. Nestrannosť definovaná aj ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a straníckosti býva považovaná za pojem širší ako nezávislosť. Nestrannosť sudcu musí byť podstatou jeho funkcie, zatiaľ čo jeho nezávislosť ju má iba umožňovať. Pod sudcovskou nezávislosťou a nestrannosťou treba rozumieť aj nezávislosť a nestrannosť každého jednotlivého sudcu.

V tomto prípade posúdila súdna rada predmetnú trestnú vec z pohľadu, či prípadný postup sudkyne JUDr. _____,

_____, je svojvoľným uplatnením práva.

Súdna rada sa podrobne oboznámila s kompletným spisovým materiálom najmä v kontexte zločinu ohýbania práva podľa § 326a Tr. zak. a posudzovala, či postup sudkyne JUDr. _____ bol svojvoľný, keď podľa výrokovej časti uznesenia o vznesení obvinenia

Avšak v tomto prípade takéto konanie JUDr. _____ podľa skutkovej vety v bode 9 výrokovej časti uznesenia o vznesení obvinenia nepovažuje súdna rada za svojvoľné uplatnenie práva.

Súdna rada je toho názoru, že sudcovia majú vytvárať zdanie objektívnej nezaujatosti v očiach priemerného nestranného pozorovateľa. Zaujatosť nemôže byť závislá od konania tretích osôb, ktoré priamo nemôže ovplyvniť.

Súdna rada sa tak prioritne zaoberala tou skutočnosťou, ktorá predchádzala vyhláseniu rozsudku, a teda tzv. protiprávnemu konaniu sudkyne JUDr. _____.

_____. Keďže súdna rada nezisťuje skutkový stav, nevykonáva vyšetrovanie, posudzuje jedine zneužitie trestného práva voči konkrétnemu sudcovi, napriek tomu pre posúdenie návrhu na vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním vychádza z predložených zväzkov vyšetrovacieho spisu, aby preskúmala typový znak skutkovej podstaty zločinu ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák. Po preskúmaní tohto typového znaku skutkovej podstaty zločinu ohýbania práva vyplýva, že protiprávnym konaním mala byť jedine aktívna pomoc zákonnej sudkyňi pri vypracovávaní rozsudku a účasť na pojednávaní. Súdna rada takéto trestné stíhanie pre zločin ohýbania práva v kontexte takto popísaného konania JUDr. _____ v bode 9 výrokovej časti uznesenia o vznesení obvinenia

považuje za zneužitie trestného práva voči tejto sudkyňi, keďže v takomto konaní nepozoruje svojvoľné uplatnenie práva.

Aby sa mohlo bez akýchkoľvek dôvodných pochybností hovoriť o svojvoľnom uplatnení práva, tak odôvodnenie rozsudku zo dňa _____ by malo mať nelogickú a textu a účelu právnej normy odporujúcu aplikáciu alebo interpretáciu právnej normy, alebo by išlo o nerešpektovanie dokázaného skutkového stavu. Teda týmto zločinom ohýbania práva sa má postihnúť podľa názoru orgánu činného v trestnom konaní sudkyňa JUDr. _____, ktorá poskytovala svojej kolegyni svoj právny názor a bola ju dokonca povzbudiť na pojednávaní pri vyhlasovaní rozsudku.

Pre vyvodenie trestnej zodpovednosti musí byť znak svojvôle v rozhodovaní v zásade konštatovaný súdnym orgánom rozhodujúcim vo veci (odvolací súd, dovolací súd, iný opravný súd, ústavný súd, Európsky súd pre ľudské práva, Súdny dvor Európskej únie a pod.).

Súdna rada sa dôsledne oboznámila s vyšetrovacím spisom najmä s cieľom posúdenia, či trestné stíhanie sudkyne JUDr. _____ za súčasného dôkazného stavu, z hľadiska rýchlosti a efektívnosti vyšetrovania a z hľadiska právnej istoty, je alebo nie je zneužitím prostriedkov trestného konania voči menovanej sudkyňi a k tomu prebehla aj odborná diskusia všetkých prítomných členov súdnej rady.

Súdna rada podotýka, že nie je orgánom, ktorý zisťuje skutkový stav, v tej istej rovine ako orgán činný v trestnom konaní. Jedine posudzuje aktuálny právny stav v kontexte výhradne trestného činu ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák. Tu sa zameriava najmä na dva výslovné aspekty. Na skutočnosť, čo predchádzalo vyhláseniu rozsudku, teda či svojvoľným zneužitím práva je aktívna pomoc a prípadné radenie sa o odborných otázkach v akejkoľvek predmetnej veci. A tiež na skutočnosť, či morálna podpora účasti sudkyne na pojednávaní svojej kolegyně je svojvoľným uplatnením práva.

Z hľadiska subjektívnej stránky sa pri trestnom čine ohýbania práva vyžaduje úmyselné zavinenie. Trestnoprávne postihnuteľným podľa tohto trestného činu tak nie je samotné porušenie zákona bez ďalšieho, ale k porušeniu zákona, či nesprávneho výkladu právnej normy proti jej zmyslu alebo účelu musí pristúpiť aj úmyselné zavinenie rozhodovacieho subjektu, teda vedomosť o tom, že zneužíva právnu normu, aby svojím rozhodnutím úmyselne poskytol neoprávnenú výhodu, či neoprávnenú ujmu adresátovi rozhodnutia, ako aj to, že ide o podstatné porušenie výkladu právnej normy, ktoré môže ovplyvniť výsledok rozhodovacieho procesu verejného činiteľa. Ďalšou podmienkou pre naplnenie skutkovej podstaty trestného činu ohýbania práva teda vždy bude to, aby uvedeným konaním sudcu, prísediaceho sudcu či rozhodcu došlo k určitému zvýhodneniu, alebo naopak poškodeniu adresáta rozhodnutia. Bez tohto následku by neboli znaky skutkovej podstaty tohto trestného činu naplnené.

Súdna rada môže vysloviť nesúhlas s trestným stíhaním sudcu pre trestný čin ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák. iba v prípade, ak je zo skutkových okolností, ktoré sa kladú sudcovi za vinu evidentné, že nemohlo prísť k naplneniu všetkých znakov skutkovej podstaty trestného činu ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák., t.j. hlavne k svojvoľnému uplatneniu práva, teda, ak ide o neprijateľný zásah do právomoci sudcu slobodne zisťovať právo.

Zákonodarca k tejto právomoci súdnej rady v dôvodovej správe uvádza, že sa zavádza mechanizmus garantujúci možné zneužitie nového trestného činu (ohýbania práva) zo strany štátnej moci doplnením poisťky v podobe možnosti súdnej rady vysloviť nesúhlas s trestným stíhaním sudcu pre tento trestný čin. Sudca obvinený pre trestný čin ohýbania práva sa bude môcť obrátiť na súdnu radu, aby táto posúdila, či sú splnené podmienky pre trestné stíhanie sudcu.

Z uvedeného obsahu dôvodovej správy možno vyvodiť, že zneužitie trestného činu ohýbania práva chápe zákonodarca v tom zmysle, či sú splnené podmienky na trestné stíhanie sudcu, t. j. či je trestné stíhanie sudcu pre tento trestný čin vedené dôvodne. V tomto smere možno vychádzať primerane aj z rozhodovacej činnosti ústavného súdu.

Napriek tomu, že už nie je účinná právna úprava, ktorá zverovala udelenie súhlasu alebo nesúhlasu s trestným stíhaním sudcu ústavnému súdu a ktorá bola aj obsahovo odlišná, ako súčasná právna úprava týkajúca sa právomoci súdnej rady vysloviť nesúhlas s trestným stíhaním sudcu pre trestný čin ohýbania práva, súdna rada vychádzala pri rozhodovaní aj zo záverov rozhodovacej činnosti ústavného súdu týkajúcej sa rozhodovania o vydaní súhlasu, respektíve odopretí súhlasu na trestné stíhanie sudcu. Práve v tejto rozhodovacej činnosti ústavného súdu môže totiž súdna rada hľadať hranice pri svojom rozhodovaní vo vzťahu k trestnému činu ohýbania práva.

Ústavný súd, podobne ako vyššie citovaná dôvodová správa, vychádzal pri svojej rozhodovacej činnosti z toho, že súhlas ústavného súdu na trestné stíhanie sudcu je podmienený tým, že ústavný súd nezistí žiadnu skutočnosť, ktorá by v čase rozhodovania odôvodňovala podozrenie, že ide o pokus zneužiť trestné stíhanie proti konkrétnemu sudcovi (PL. ÚS 19/02). Čo ústavný súd rozumel pod zneužitím trestného stíhania proti sudcovi možno zistiť z jeho ďalšej rozhodovacej činnosti, ktorá vyžadovala primárne to, aby bol dostatočne odôvodnený záver, že sudca mohol spáchať stíhaný trestný čin (teda, že boli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty stíhaného trestného činu).

Súdna rada preto poukazuje na rozhodovaciu činnosť ústavného súdu, z ktorej vyplýva, že jednou z najdôležitejších garancií nezávislosti funkcie sudcu je dôsledná ochrana sudcu pri výkone jeho funkcie, najmä pri jeho vlastnom rozhodovaní. V takýchto prípadoch bolo pre ústavný súd rozhodujúcou úlohou posúdiť, či súhlas na trestné stíhanie sa žiada pre skutok, ktorého podstata spočíva v rozhodovaní sudcu všeobecného súdu (m.m. PL. ÚS 3/06, PL. ÚS 4/06, PL. ÚS 13/2010, PL. ÚS 15/2010, PL. ÚS 101/2011, PL. ÚS 15/2012). Tieto skutočnosti ústavný súd obzvlášť pozorne vyhodnocoval, ak išlo o podozrenie zo spáchania trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa, prípadne spáchaného aj v súbehu s korupčným trestným činom, čo viedlo aj k tomu, že ústavný súd odoprel dať súhlas na trestné stíhanie sudcu (napríklad PL. ÚS 4/06, PL. ÚS 15/2010, PL. ÚS 101/2012, PL. ÚS 15/2012, PL. ÚS 13/2013).

V tejto súvislosti je potrebné uviesť aj to, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti kládol dôraz na to, aby „bolo zrejmé, že je dostatočne odôvodnený záver o tom, že sudca spáchal konkrétny trestný čin“ s tým, že generálneho prokurátora žiadajúceho o súhlas „zaťažuje bremeno preukázania minimálne dôvodného podozrenia, že sudca svojim konaním mohol naplniť všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu“, pričom ústavný súd odoprel súhlas, ak neboli naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu (napríklad PL. ÚS 13/2013).

Obdobne postupoval ústavný súd aj v rozhodnutí sp. zn. PL. ÚS 101/2011, v ktorom ústavný súd ako *obiter dictum* uviedol, že „súdom, ktorý rozhoduje o vine a treste je len všeobecný súd. Ústavný súd nemá (okrem konania o obžalobe prezidenta Slovenskej republiky) ústavnú právomoc na takéto rozhodovanie a to ani v tomto (konanie o súhlase s trestným stíhaním sudcu) a ani v iných typoch konania pred ním. Napriek tomu však konštatuje, že *rozhodovanie o žiadosti o vydanie súhlasu na trestné stíhanie sudcu vyžaduje, aby bolo zrejmé, že je dostatočne odôvodnený záver o tom, že sudca spáchal konkrétny trestný čin. Zo žiadosti generálneho prokurátora vyplývajú v tomto smere otázky a to najmä vo vzťahu k subjektívnej stránke a objektívnej stránke zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa. Žiadosť nesignalizuje dostatočne odôvodnený záver (dôvodné podozrenie), že sudca mohol na tam uvedenom skutkovom základe naplniť všetky znaky skutkovej podstaty zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa, nakoľko tento trestný čin je trestným činom úmyselným a úmysel sa musí vzťahovať na všetky znaky objektívnej stránky zločinu.*“.

V tomto smere možno poukázať aj na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 4/06, v ktorom ústavný súd odprel súhlas na trestné stíhanie sudcu pre skutok právne kvalifikovaný ako trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa, pričom nesúhlasil s právnym hodnotením konania sudcu zo strany prokurátora.

Z uvedených rozhodnutí ústavného súdu je zrejmé, že ústavný súd v rámci svojej právomoci udeliť, respektíve odprieť súhlas s trestným stíhaním sudcu dôsledne hodnotil to, či podozrenie zo spáchania konkrétneho trestného činu možno vyvodiť zo skutkového deja, ktorý sa sudcovi kládol za vinu, respektíve, či znaky konkrétneho trestného činu možno bez pochybností „nájsť“ v skutkovom dejí. Tento záver platil hlavne v prípadoch, v ktorých malo podozrenie zo spáchania trestného činu vyplývať z rozhodovacej činnosti sudcu.

Súdna rada pri svojom rozhodovaní vychádzala aj z požiadaviek, ktoré vytýčil ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti a jej právomoc pri rozhodovaní o vyslovení nesúhlasu s trestným stíhaním sudcu pre trestný čin ohýbania práva je vykladaná v tom zmysle, že musí dôsledne hodnotiť, či zo skutkového deja možno rozumne vyvodiť dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu ohýbania práva, teda že nejde o sankcionovanie sudcu za vyslovení právneho názoru, ktorý sa prípadne neskôr ukázal ako nesprávny. Práve v tejto okolnosti má súdna rada právomoc chrániť imunitu sudcov pri rozhodovaní pred neopodstatneným trestným stíhaním za spáchanie trestného činu ohýbania práva, ktoré je zjavným vybočením z rozumných, či logických medzí správneho použitia tejto právnej kvalifikácie (t. j. pred zneužívaním tejto právnej kvalifikácie na prípady, v ktorých zjavne nešlo o svojvoľný výklad práva).

Vzhľadom na odlišné (konkurenčné) stanoviská pripojené k uzneseniu súdnej rady NZ 3/2024 z 28.05.2024 dospela súdna rada k záveru, že:

- zákon explicitne nevymedzuje dôvody, ktoré majú byť súdnou radou preskúmané pri rozhodovaní o vyslovení nesúhlasu s trestným stíhaním sudcu,
- vzhľadom na variabilitu skutkových a právnych skutočností je potrebné uviesť, že meritum rozhodovania súdnej rady má spočívať najmä v posudzovaní toho, (i) či je preukázané minimálne dôvodné podozrenie, že sudca mohol naplniť všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu ohýbania práva na skutkovom základe vymedzenom orgánom činným v trestnom konaní, (ii) či boli dodržané elementárne zásady trestného práva hmotného a procesného ako i (iii) skúmaniu

skutočnosti, či sa v konkrétnom prípade nejedná o zneužitie prostriedkov trestného práva voči trestne stíhanému sudcovi,

- otázka priority skúmania uvedených skutočností bude závisieť od okolností konkrétneho prípadu v nadväznosti na procesnú postupnosť a procesnú logiku.

2/ A – Všeobecné vymedzenie trestného činu ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák.

Trestný čin ohýbania práva sa stal súčasťou Tr. zák. s účinnosťou od 01.01.2021, a to zákonom č. 312/2020 Z. z.

Podľa § 326a ods. 1 Tr. zák. sa trestného činu ohýbania práva dopustí sudca, prísediaci sudca alebo rozhodca rozhodcovského súdu, ktorý pri rozhodovaní svojvoľne uplatní právo a iného tým poškodí alebo zvýhodní.

Zo znakov základnej skutkovej podstaty trestného činu ohýbania práva nepochybne vyplýva, že ťažiskovým pre možné vyvodenie trestnej zodpovednosti sudcu za jeho spáchanie, bude výklad pojmu „svojvoľne uplatní právo“ pri rozhodovaní, nakoľko tam, kde o svojvoľné uplatnenie práva nepôjde, možno hovoriť o právomoci sudcu nachádzať právo, čo je podstatou rozhodovacej činnosti sudcu.

Dôvodová správa k zavedeniu trestného činu ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák. uvádza, že tento trestný čin nepostihuje konanie sudcu založené na jeho právnom názore, ktorý má oporu v zákone hoci bol nadriadeným, odvolacím, opravným alebo obdobným súdom vyššej inštancie rozhodujúcim vo veci vyhodnotený ako nesprávny, nedostatočne odôvodnený alebo čo do uvedenia dostatku dôvodov v odôvodnení arbitrárny, ale postihuje výlučne svojvoľné rozhodnutia bez opory v zákone.

Podľa dôvodovej správy pôjde o svojvoľné uplatnenie práva napríklad v prípade, kedy v žiadnom prípade nemožno za použitia štandardných techník výkladu a aplikácie právnych noriem dospieť pri jasnom a s ohľadom na obsah i účel právnej normy jasne interpretovateľnom a bezrozpornom znení právnej normy k takým záverom o jej aplikovateľnosti alebo neaplikovateľnosti na dokázaný právny a skutkový stav, ktoré zvolí sudca v dotknutom rozhodnutí. Musí ísť zároveň vzhľadom na všetky právne a skutkové okolnosti konkrétnej veci o zjavne nelogickú a textu a účelu právnej normy odporujúcu (ne)aplikáciu alebo interpretáciu právnej normy. Svojvoľné uplatnenia práva sa zároveň v zásade vyznačuje markantným popretím znenia a účelu aplikovateľnej právnej normy a/alebo vedomým nerešpektovaním ustáleného a dokázaného skutkového stavu a/alebo vedomým ignorovaním ustálenej súdnej praxe ohľadne riešenia konkrétnej právnej otázky. Len za splnenia opísaných predpokladov možno hovoriť o svojvoľnom uplatnení práva na účely skutkovej podstaty trestného činu zneužitia práva.

Dôvodová správa ďalej pokračuje, že pre vyvodenie trestnej zodpovednosti musí byť znak svojvôle v rozhodovaní v zásade konštatovaný súdnym orgánom rozhodujúcim vo veci (odvolací súd, dovolací súd, iný opravný súd, ústavný súd, Európsky súd pre ľudské práva, Súdny dvor Európskej únie a pod.). Trestnoprávne postihnuteľným podľa tohto trestného činu tak nie je samotné porušenie zákona bez ďalšieho, ale k porušeniu zákona, či nesprávnemu výkladu právnej normy proti jej zmyslu alebo účelu musí pristúpiť aj úmyselné zavinenie rozhodovacieho subjektu, teda vedomosť o tom, že zneužíva právnu normu, aby svojím rozhodnutím úmyselne poskytol neoprávnenú výhodu, či neoprávnenú ujmu adresátovi

rozhodnutia, ako aj to, že ide o podstatné porušenie výkladu právnej normy, ktoré môže ovplyvniť výsledok rozhodovacieho procesu verejného činiteľa.

K uvedenému možno uviesť aj nález ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 271/2023 zo dňa 21.11.2023, ktorý uviedol, že disciplinárnym postihom nemôžu byť riešené konflikty vyplývajúce z rozličných právnych názorov; a *minori ad maius* nemôžu byť také konflikty riešené trestnoprávnym postihom za úmyselný trestný čin spočívajúci v rozhodovaní orgánu verejnej moci (§ 326 Tr. zák. a 326a Tr. zák. v kontexte čl. 148 ods. 4 ústavy).

Zákonodarca sa zavedením trestného činu ohýbania práva inšpiroval v Spolkovej republike Nemecko, ktorá v ustanovení § 339 Trestného zákonníka Spolkovej republiky Nemecko (StGB) upravuje trestný čin s názvom prekrúcanie práva (prekrúcanie – ohýbanie spravodlivosti), ktorého sa môže dopustiť sudca, či iná úradná osoba pri rozhodovaní v právnej veci a to prekrúcaním (ohýbaním, či porušením) práva v prospech alebo na ujmu jednej strany.

Ide teda o podobnú právnú úpravu a preto z hľadiska komparatívneho výkladu práva možno poukázať aj na niektoré závery nemeckej judikatúry, či nemeckej odbornej literatúry k tomuto trestnému činu, ktoré by mohli byť použiteľné aj v právnych podmienkach Slovenskej republiky. Nemecký Spolkový súdny dvor ako aj odborná literatúra uvádzajú, že o ohýbanie práva (zákona) ide len vtedy, ak sa páchatel vedome závažným spôsobom odchýli od zákona, pretože trestné by malo byť len porušenie zákona ako elementárny prehrešok proti výkonu spravodlivosti. O elementárne porušenie zákona ide vtedy, ak sa sudca úmyselne odchýli od zákona závažným spôsobom alebo nerešpektuje právne predpisy úplne neodôvodneným spôsobom. Tento trestný čin sa teda nevzťahuje na každý neodôvodnený (nesprávny) rozsudok, ale iba na také rozhodnutia, ktoré nie sú podložené skutkovými alebo právnymi dôvodmi a preto sa ukazujú ako neodôvodnené a objektívne svojvoľné (ide teda o rozhodnutia, ktoré nemožno považovať za odôvodnené zo žiadneho procesného alebo hmotnoprávneho hľadiska). Ak sudca po vyčerpaní svojich zdrojov poznania prijme v prípade pochybnosti rozhodnutie, ktorého nesprávnosť považuje za možnú, ale ktoré považuje za vhodné a právne odôvodnené, nedopustí sa trestného činu ohýbania práva aj keď sa nesprávnosť jeho rozhodnutia neskôr preukáže (Fischer, T.: Strafrechtbuch mit Nebengesetzen. 70. Auflage 2023, C.H.Beck, s. 2639 a nasl.).

Vzhľadom na vyššie uvedený výklad možno uzatvoriť, že „*svojvoľným uplatnením práva*“ pri rozhodovaní sudcu v zmysle objektívnej stránky trestného činu ohýbania práva podľa § 326a ods. 1 Tr. zák. nemôže byť len porušenie zákona (samé osobe – bez ďalšieho). Tento záver je logický a vyplýva aj z toho, že sám zákonodarca predpokladá, že rozhodovacia činnosť sudcov môže byť aj chybná, zaťažená nesprávnym postupom, respektíve mylná a preto zákonom upravil systém riadnych ako aj mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré slúžia práve na nápravu možných skutkových a právnych pochybení pri rozhodovaní. Pokiaľ teda zákonodarca počíta s možnými chybami orgánov aplikujúcich právo pri konaní ako aj pri rozhodovaní a stanovuje spôsob ich možnej nápravy, potom len obyčajné (normálne) porušenie zákona, chybný výklad spornej právnej normy, nesprávne hodnotenie dôkazov, či nedodatočne vykonané dokazovanie, nemôžu, samé osobe, naplňať znaky skutkovej podstaty žiadneho trestného činu a to ani trestného činu ohýbania práva.

Aby mohla byť naplnená skutková podstata trestného činu ohýbania práva musí ísť o úmyselné vážne (podstatné) ignorovanie zmyslu (účelu) právnej normy, či jej úplné ignorovanie pri rozhodovaní. Musí ísť o evidentné (hrubé) popretie zákona, o taký výklad právnej normy, ktorý neznesie ani minimálne kritériá logického výkladu, respektíve o situáciu, kedy by rozhodnutie žiadny výklad právnej normy, či hodnotenie dôkazov neobsahovalo a bolo tak zjavne svojvoľné. K porušeniu zákona, či výkladu právnej normy proti jej zmyslu alebo účelu musí preto pristúpiť úmyselné zavinenie rozhodovacieho subjektu, teda vedomosť o tom, že zneužíva právnu normu.

Trestný postih by sa mal preto obmedzovať iba na závažné vedomé pochybenia (úmyselné rozhodovanie proti zmyslu zákona napríklad za využitia irelevantných úvah) motivované snahou zvýhodniť alebo poškodiť adresáta rozhodovania. Trestnoprávne sankcionovaní by mali byť len tí páchatelia, ktorí sa úmyselne a v podstatnom smere odvrátia od slov a zmyslu zákona. Nestačí napríklad iba absurdný výklad zákona, ale musí zároveň dôjsť aj k vedomému (úmyselnému) zneužitiu práva (prekrúteniu práva), teda k zjavnému nesprávanému uplatňovaniu zákona v tom smere, že neoprávnene zvýhodňuje alebo znevýhodňuje účastníka konania. Pokiaľ bude výklad právnej normy sporný, nakoľko samotné znenie zákona bude nejasné, umožňujúce rôzny výklad, a nebude existovať k výkladu takejto spornej právnej normy žiadna záväzná judikatúra, potom len chybné rozhodnutie sudcu nebude môcť byť trestnoprávne postihnuteľné ako trestný čin ohýbania práva, pretože sudca musí rozhodnúť aj v takýchto prípadoch, a nie je možné mu vytýkať, že neskoršie rozhodnutie, napríklad nadriadeného orgánu označilo takýto jeho výklad za nesprávny. Motív, prečo sudca úmyselne ignoruje obsah (účel) právnej normy je bez významu pri trestnom čine ohýbania práva (môže byť však relevantný pri iných trestných činoch, napríklad korupčných). Nemecká odborná verejnosť k tomu napríklad pripomína, že samotná túžba alebo myšlienka verejného činiteľa konať spravodlivo alebo robiť správnu vec nevyklučuje trestný postih za spáchanie trestného činu prekrútenia (ohýbania) práva (to, že verejný činiteľ napríklad vznesie obvinenie konkrétnej osobe bez dôkazov, nakoľko je presvedčený, že spáchala trestný čin a „nemôže jej to prejsť“, teda nevyklučuje spáchanie trestného činu prekrútenia práva v nemeckých právnych podmienkach). Uvedené platí však aj opačne, to, že bol sudca napríklad motivovaný na vydanie konkrétneho rozhodnutia úpltkom alebo prisľubom úpltku automaticky neznamená, že ním vydané rozhodnutie bolo svojvoľné, teda absolútne mimo rámec zákona. Alebo povedané inak, skutočnosť, že sudca prijme úpltok nevyklučuje, že ním vydané rozhodnutie je vydané v súlade so zákonom, či vydané v medziach výkladu právnej normy a teda nejde o rozhodnutie, ktorým by sudca svojvoľne uplatňoval právo zakladajúce možnú trestnoprávnu zodpovednosť sudcu za spáchanie trestného činu ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák. (čo však nevyklučuje vyvodenie trestnej zodpovednosti sudcu za spáchanie iného trestného činu, napríklad korupčného).

2/ B – Aplikácia trestného činu ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák. na namietaný prípad JUDr.

Sudkyňa JUDr. sa podľa skutku uvedeného v bode 9 výrokovej časti uznesenia o vznesení obvinenia Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, sp. zn. zo dňa 09.03.2020, mala dopustiť okrem zločinu prijímania úpltku podľa § 329 ods. 1 Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. a zločinu ohýbania práva podľa § 326a ods. 1 a ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 140

písm. a) Tr. zák. spáchaného formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. d) Tr. zák. /pomocník/, (ktorý súdna rada preskúmala), dopustiť tak, že:

»

“.

Svojvoľne uplatnené právo je podľa názoru orgánu činného v trestnom konaní v bode 9 výrokovej časti uznesenia o vznesení obvinenia aktívna pomoc sudkyne pri vypracovaní rozsudku, ktorý mal byť podľa prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v rozpore s Civilným sporovým poriadkom. Pričom prokurátorka nekonkretizovala, s ktorými konkrétnymi zákonnými ustanoveniami Civilného sporového poriadku je v rozpore, ako mala sudkyňa inak rozhodnúť než rozhodla, aký spôsob a rozsah mala dokazovať podľa prokurátorky. Nie je uvedené ako prokurátorka presne hodnotila postup pri dokazovaní, keď uviedla jedine to, že sudkyňa Mgr. nevykonala riadne dokazovanie. V skutkovej vete nie je vysvetlené, ako na takéto porušenie ustanovení Civilného sporového poriadku - na dokazovanie, ktoré nebolo riadne dokazovanie podľa prokurátorky, mala vplyv konkrétne sudkyňa JUDr. .

Takto popísané protiprávne konanie pre zločin ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák. je podľa názoru súdnej rady v rozpore s ochranou sudcovskej legitimity/sudcovskej nezávislosti a s ochranou právneho názoru sudcu. Vyšetrovateľ PZ si rovnakú skutkovú vetu v bode 9 výrokovej časti uznesenia o vznesení obvinenia osvojil, keď ju nijak nedoplnil a nepozmenil a jedine prekvalifikoval trestný čin a teda podľa neho má pomoc pri vypracovaní rozsudku a jedna účasť na pojednávaní dôsledky naplnenia znakov skutkovej podstaty zločinu ohýbania práva podľa § 326a ods. 1 a ods. 2 písm. b) Tr. zák.

Podľa stanoviska súdnej rady takéto chápanie skutkovej podstaty zločinu ohýbania práva zo strany vyšetrovateľa PZ a tiež dozorujúceho prokurátora je zneužitím prostriedkov trestného konania voči sudkyňi JUDr. .

Súdna rada sa podrobne s odbornou starostlivosťou venovala v diskusii všetkým zákonným podmienkam a parametrom potrebným na rozhodnutie o návrhu sudkyne JUDr. na vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním pre zločin ohýbania práva.

Z uvedeného vyplýva, že podľa právneho názoru súdnej rady a podrobného preskúmania danej veci jednotlivými členmi súdnej rady sudkyňa JUDr.

nebola páchatelom a ani spolupáchatelom trestného činu ohýbania práva podľa § 326a ods. 1 a ods. 2 písm. b) Tr. zák. , nakoľko vo veci nerozhodovala, pričom páchatelom, či spolupáchatelom pri trestnom čine ohýbania práva podľa § 326a ods. 1 Tr. zák. môže byť iba sudca (či napríklad senát), ktorý vo veci rozhoduje. Taktiež zo skutkovej vety vyplýva, že JUDr.

bola jedenkrát na pojednávaní ( ) svojej kolegyne Mgr. .

Vzhľadom na uvedené ani vyšetrovateľ PZ v rámci svojho upovedomenia podľa § 206 ods. 6 Tr. por. zo dňa 08.11.2023 nepovažuje JUDr.

za páchatelku tohto trestného činu, ale jej konanie popísané v skutku uvedenom v bode 9 výrokovej časti uznesenia o vznesení obvinenia posúdil ako účastníctvo na trestnom čine ohýbania práva (ide tu o konanie, ktoré stojí mimo znaky základnej skutkovej podstaty, avšak pre spáchanie trestného činu ohýbania práva malo mať podstatný význam), ktorého sa mala dopustiť sudkyňa Mgr.

v skutku uvedenom v bode 9 výrokovej časti uznesenia o vznesení obvinenia.

Súdna rada, pri posudzovaní rozhodovania o návrhu sudkyne JUDr.

na vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním pre trestný čin ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák. v kontexte možného zneužitia prostriedkov trestného konania voči nej, posúdila aj naplnenie obligatórnych a fakultatívnych znakov skutkovej podstaty zločinu ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák.

Z hľadiska naplnenia znakov skutkovej podstaty trestného činu ohýbania práva podľa § 326a ods. 1 Tr. zák. je pritom bez významu argumentácia prokurátora v jeho stanovisku súdnej rade zo dňa 04.06.2024, kde uvádza, že časť skutkovej vety týkajúca sa obvinenia navrhovateľky znie: „.....

...“. Prokurátor uviedol, že sudkyňi JUDr. sa trestný čin ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák. kvalifikuje preto, že JUDr. mala pomáhať vypracovať rozhodnutie inej sudkyňi, pričom toto rozhodnutie malo byť svojvoľné, teda nezákonné a cielene poškodilo iného (jednu stranu konania).

V žiadnom prípade teda nemožno dospieť k záveru, že z hľadiska výkladu právnej normy (ustanovenia §§ 185 až 211 Civilný sporový poriadok) by sudkyňa JUDr. svojvoľne porušila právo. Z bodov 53 až 58 zrušujúceho rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že dôvodom kasačného rozhodnutia bola skutočnosť,

že sudkyňa pochybila pri vykonávaní dokazovania, nakoľko sa nemala uspokojiť iba s tvrdením

krajský

súd už okresnému súdu nenariadil dopĺňať dokazovanie, ale žalobu zamietol sám.

Žiadna svojvoľnosť rozhodovania okresného súdu nie je konštatovaná ani v rozsudku Krajského súdu v _____ pod sp. zn. _____ zo dňa _____. Použitá právna kvalifikácia trestného činu ohýbania práva je tak evidentným vybočením z logickej aplikácie tohto trestného činu na posudzovaný prípad.

Ak je akékoľvek rozhodnutie krajského súdu postavené len na inom právnom názore než má okresný súd, neznamená to svojvoľné uplatnenie práva. Nijako akékoľvek zrušené rozhodnutie akéhokoľvek sudcu prvostupňového súdu samo nesignalizuje svojvoľnosť právnych názorov. Práve nadriadený orgán podrobne posúdi riadne vykonané dokazovanie, dostatočnosť zistenia skutkového stavu, potrebu ďalšieho dokazovania. Každopádne takto popísané protiprávne konanie v skutkovej vete uznesenia o vznesení obvinenia sudkyňi JUDr. _____ nie je svojvoľným rozhodnutím.

Možno preto uzatvoriť, že ak výrokovú časť v bode 9 uznesenia o vznesení obvinenia nie je možné, samo osebe, označiť za svojvoľné uplatňovanie práva JUDr. _____

_____ pri rozhodovaní kolegyne Mgr. _____, tak potom nie sú naplnené základné znaky skutkovej podstaty zločinu ohýbania práva podľa § 326a ods. 1 a ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. a) Tr. zák. spáchaného formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. d) Tr. zák. (pomocník). Pokiaľ teda skutok v bode 9 výrokovej časti uznesenia o vznesení obvinenia nenapĺňa znaky skutkovej podstaty trestného činu ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák., potom sa logicky JUDr. _____ nemohla dopustiť účasti (pomocník) na tomto trestnom čine.

Nesúhlas súdnej rady s trestným stíhaním je zákonom predpokladaným rozhodnutím. Pokiaľ prokurátor vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 04.06.2024 namietal otázku ďalšieho postupu, v takomto prípade, je potrebné akcentovať, že nie je úlohou súdnej rady usmerňovať prokuratúru o možnosti jej ďalšieho postupu.

Súdna rada vychádzala pri svojom rozhodovaní z návrhu sudkyne JUDr. _____, doručeného dňa 13.05.2024, ako aj z doplnenia tohto návrhu zo dňa 03.06.2024 a posúdila všetky dôvody jej žiadosti o vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním pre zločin ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák., pričom sa podrobne s odbornou starostlivosťou venovala v diskusii všetkým zákonným podmienkam a parametrom potrebným na rozhodnutie. Trestné stíhanie pre zločin ohýbania práva je podľa názoru súdnej rady zneužitím prostriedkov trestného konania voči sudkyňi JUDr. _____.

Súdna rada pripomína, že vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním JUDr. _____ pre trestný čin ohýbania práva podľa § 326a ods. 1 a ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. a) Tr. zák. spáchaného formou účasti

podľa § 21 ods. 1 písm. d) Tr. zák., nemá žiadny vplyv na trestné stíhanie pre iný trestný čin, ktorý sa jej kladie za vinu.

Overovateľka: Ludmila Joanidisová

Marcela Kosová
p r e d s e d n í ě k a
Súdnej rady Slovenskej republiky

Stanovisko Lajosa Mészárosa k uzneseniu

Súdnej rady Slovenskej republiky NZ 6/2024 zo 7. júna 2024

1. Podľa § 6 ods. 12 zákona o súdnej rade pripájam toto odlišné stanovisko k odôvodneniu uznesenia súdnej rady NZ 6/2024 zo 7. júna 2024, ktorého ambíciou je prispieť k hľadaniu - upresneniu miesta a role súdnej rady v konaní o vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním sudcu podľa § 27hi zákona o súdnej rade v spojení s ustanovením § 9 ods. 2 Tr. por.

2. Podľa môjho názoru, ktorý som vyjadril aj v rozprave pri prerokovaní návrhu sudkyne (ďalej aj „navrhovateľka“) na vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním vo vzťahu k trestnému činu ohýbania práva podľa § 326a Tr. zák. kľúčovými otázkami, na ktorú musela súdna rada nájsť odpoveď, sú (i) či súdna rada skúma a posudzuje skutočnosti, ktoré by odôvodňovali podozrenie, že zo strany orgánov činných v trestnom konaní ide o pokus zneužiť prostriedky trestného stíhania voči sudcovi alebo (ii) či súdna rada skúma a posudzuje postup a rozhodovanie samotného navrhovateľa v meritórnej perspektíve, t.j. či neuplatnil svojvoľne právo.

3. V odôvodnení väčšiny súdnej rady sa uvedené dve metodológie posudzovania prelínajú, avšak dôraz sa kladie prioritne na skúmanie a posúdenie postupu orgánov činných v trestnom konaní, pričom s takýmto postupom a odôvodnením som sa ja nevedel stotožniť.

4. Odbornej verejnosti je známe, že Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) v minulosti pri rozhodovaní o udelení súhlasu na trestné stíhanie sudcov a pri udelení súhlasu na vzatie do väzby doktrínálne vychádzal z toho, že „účelom imunity sudcu všeobecného súdu je ochrana funkcie sudcu pred zneužitím práva stíhať pre trestné činy“ (PL. ÚS 24/03). Ústavný súd sa však opieral o čl. 136 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktoré ustanovenie o imunite sudcov bolo z nášho základného zákona medzičasom vypustené. Všeobecná zákonná úprava imunity sudcov teda v súčasnosti nemá oporu v ústave, hoci základ nesporne musí mať v ústave (napr. PL. ÚS 10/02) a preto ju nemožno „zákonom vrátiť do hry“ a vonkoncom ju nemožno vyvodiť z podzákonného organizačného predpisu, akým je Rokovací poriadok súdnej rady.

5. Podľa môjho názoru ústavný základ § 27hi zákona o súdnej rade v spojení s ustanovením § 9 ods. 2 Tr. por. možno nachádzať v čl. 148 ods. 4 ústavy, podľa ktorého „za právny názor vyjadrený pri rozhodovaní nemožno sudcu (...) stíhať“. Imunita sudcu sa tu zužuje iba na „právny názor“, ktorý nie je svojvoľným uplatnením práva. Súdna rada mala preto prioritne skúmať a posudzovať postup a rozhodovanie samotného sudcu, či nenapĺňa znak svojvôle, či neuplatnil svojvoľne právo. Na tomto mieste musím konštatovať, že väčšina sa týmto znakom

svojevôle aj zaoberala (najmä str. 5-6), avšak podľa môjho videnia prioritne táto argumentačná časť mala tvoriť základ rozhodnutia.

6. V dôvodovej správe, sa o svojoľnej aplikácii práva na účely skutkovej podstaty trestného činu ohýbania práva uvádza, že „pre vyvodenie trestnej zodpovednosti musí byť znak svojevôle v rozhodovaní v zásade konštatovaný súdnym orgánom rozhodujúcim vo veci (odvolací súd, dovolací súd, iný opravný súd, Ústavný súd SR, Európsky súd pre ľudské práva, Súdny dvor Európskej únie a pod.)“. V zásade nie je problém sa stotožniť touto časťou dôvodovej správy, avšak platforma skúmania znaku svojevôle môže byť širšia. Svojevôľa je podľa mne dostupnej teórie práva v podstate zneužitie práva, ktorý pojem je charakterizovaný viacerými znakmi, najmä obchádzaním zákona a obchádzaním judikatúry. Napr. podľa Ústavného súdu Českej republiky *„Jednání in fraudem legis představuje postup, kdy sa někdo chová podle práva, ale tak, aby zámerně dosáhl výsledku právní normou nepředvídaného a nežádoucího.“* (II. ÚS 119/01). Iba poznamenám, že podobné definície zneužitia práva sa vzťahujú predovšetkým na zneužitie subjektívneho práva, ale aj na zneužitie práva objektívneho a rovnako sa vzťahujú na postupy (konania), ako aj na rozhodnutia. Pre súdnu radu je však podstatné (vo vzťahu k trestnému činu ohýbania práva), že okrem prípadov, keď preskúmovacie súdy vyslovia svojoľu, resp. zneužitie práva, v iných prípadoch bude musieť sám nachádzať, zisťovať, kde právo končí a kde prípadne začína jeho zneužitie, ohýbanie sudcom.

7. Vo vzťahu k sudkyňi, ktorá aktívne rozhodovala v preskúmvanej veci odvolací Krajský súd v (sp. zn. z) síce zrušil napadnuté rozhodnutie pre závažné porušenie princípov spravodlivého konania, avšak expressis verbis nevyslovil, že sudkyňa konala svojoľne. Navrhovateľka aktívne nerozhodovala v spornej veci, nebola ani sudkyňou, ani členkou senátu a pod. Natískala sa preto otázka, či mohla byť spolupáchateľkou za trestný čin, ktorý môže spáchať iba špeciálny subjekt – aktívne konajúci a rozhodujúci, alebo spolurozhodujúci sudca. Keďže navrhovateľka nebola sudkyňou, ani členkou senátu v danej spornej veci, je zrejmé, že sa ani nemohla dopustiť trestného činu ohýbania práva, a to ani ako „spolupáchateľka“.

8. Som presvedčený o tom, že súdna rada je pri výkone danej právomoci garantom nezávislého a slobodného rozhodovania sudcov pri aplikácii práva, preto na tejto platforme bolo možné konštatovať, že postup navrhovateľky neniesol znaky svojevôle, alebo bolo možné o návrhu procesne rozhodnúť (napr. zastaviť konanie alebo zamietnuť návrh, pretože navrhovateľka aktívne nekonala a nerozhodovala, teda ako neoprávnená osoba nemohla ani podať predmetný návrh).

9. Väčšina súdnej rady však na inej platforme uzavrela svoje odôvodnenie: „Podľa stanoviska súdnej rady takéto chápanie skutkovej podstaty zločinu ohýbania práva zo strany

vyšetrovateľa PZ a tiež dozorujúceho prokurátora je zneužitím prostriedkov trestného konania voči sudkyni JUDr. “ (str. 12). Vo vzťahu k takejto konklúzii, ktorou je ťažiskovo uzavretá argumentácia väčšiny, možno mať určité pochybnosti a nielen preto, že sa prioritne zakladá na skúmaní postupov a rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní a nie na skúmaní postupov a rozhodovaní navrhovateľky, či neuplatnila svojvoľne právo, ale aj preto lebo ústavný súd už vo vzťahu k navrhovateľke v uznesení PL. ÚS 4/2020-118 z 12. marca 2020 dospel k záveru, že „nemôže konštatovať existenciu okolností, ktoré by znamenali zneužitie postupu orgánov činných v trestnom konaní proti dotknutej sudkyni“ (bod 20.). Ústavný súd pritom rozhodoval na tom istom skutkovom základe, ako súdna rada. Sama navrhovateľka v návrhu na vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním uvádza, že pri zmene kvalifikácie na trestný čin ohýbania práva, orgán činný v trestnom konaní „skutkové vety nemenil a nijak nerozširoval“ (str. 4). Okrem toho aj postupy a rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní môžu byť inštitucionálne revidované.

10. Napokon s odôvodnením väčšiny súdnej rady som sa nevedel stotožniť ani z dôvodu, že pomerne široko skúmala subjektívnu a objektívnu stránku trestného činu ohýbania práva vo vzťahu k navrhovateľke, „posúdila aj naplnenie obligatórnych a fakultatívnych znakov skutkovej podstaty zločinu ohýbania práva podľa § 326a Tr. zákona“ (str. 13), a tým „skĺzla“ do právomocí všeobecného súdu. Súdna rada by mala pritom obzvlášť citlivo vnímať, aby nezasahovala do právomocí všeobecných súdov, teda mala by minimalizovať zásahy do nezávislosti súdov a sudcov.

11. Záverom chcem poukázať na to, že som si vedomý toho, že rozhodovacia činnosť súdnej rady je tiež otázkou vývoja. Hľadanie hranice medzi touto (novou) právomocou súdnej rady a právomocami súdov je však obzvlášť dôležitá výzva. Nad rámec správneho (spravodlivého) riešenia návrhu sudcu o vyslovenie nesúhlasu s trestným stíhaním v daných veciach totiž nesporne ide aj o charakter samotnej súdnej rady.

V Bratislave dňa 18. júna 2024

Stanovisko Lucie Berdisovej k uzneseniu Súdnej rady Slovenskej republiky NZ 6/2024
zo dňa 7. júna 2024

1. S výrokom uznesenia súdnej rady, ktorým bol vyslovený nesúhlas s trestným stíhaním sudkyne z trestného činu ohýbania práva, ktorá podľa vzneseného obvinenia mala pomáhať zákonnej sudkyňi s vypracovaním rozsudku a zúčastniť sa pojednávania, na ktorom bol takpovediac problematický rozsudok vyhlásený, súhlasím. Obdobne ako pri uznesení NZ 3/2024 sa však nestotožňujem s kritériami, ktoré zvolila väčšina súdnej rady pri rozhodovaní. Upriamim tu pozornosť len na ich podstatu. Predtým ako prejdem ku kritériám väčšiny súdnej rady, považujem za vhodné poukázať na dve špecifické veci, ktoré ju čiastočne odlišujú od predošlého rozhodovania v NZ 3/2024 a robili rozhodovanie pre mňa čiastočne zložitejším. Iste, odlišností je ešte viac.

2. Prvou odlišnosťou je to, že zákonná sudkyňa, ktorá vec rozhodovala nemá status sudkyne, nevzťahuje sa tak na ňu konanie o nesúhlase s trestným stíhaním. Súdna rada jej tak ani nemohla klásť otázky. Vzniká tak paradox, že zákonná sudkyňa, od ktorej rozhodovania je odvislá skutková kvalifikácia sudkyne v prípade, ak má ísť o ohýbanie práva, je mimo zorného uhla súdnej rady a sudkyňa, ktorá nerozhodovala, teda o ktorej právny názor (a jeho ochranu, v kontexte ústavnej imunity) vôbec nejde, v zornom poli naopak je. Toto nie je kritika právnej úpravy, ale poukaz na špecifikum veci, s ktorým sa dalo pracovať rôzne, aj s ohľadom na to, že v NZ 3/2024 zákonná sudkyňa v zornom poli súdnej rady bola. Súdna rada zvolila taký prístup, že hodnotila výrokovú časť uznesenia o vznesení obvinenia a pomoc pri vypracovaní rozhodnutia a účasť na pojednávaní vyhodnotila ako nespôsobilú na naplnenie skutkovej podstaty trestného činu ohýbania práva, lebo sudkyňa nemohla byť páchatelom ani spolupáchatelom trestného činu ohýbania práva, ak vo veci nerozhodovala a zároveň vo výrokovej časti nenašla identifikáciu toho, ktoré časti rozhodnutia zákonnej sudkyne majú byť svojvoľné (s. 14). Súdna rada tak nie úplne nasledovala metodológiu z NZ 3/2024, kde riešila len otázku možnosti naplnenia znakov skutkovej podstaty ohýbania práva pri primárnom rozhodnutí zákonnej sudkyne a ak nenašla tú, odvinula od nej aj nesúhlas s trestným stíhaním pre ohýbanie práva sudkyne druhej, ktorá vo veci nerozhodovala.

3. Druhou odlišnosťou je to, že v tejto veci bol nadriadený súd, ktorý zmenil rozhodnutie zákonnej sudkyne a žalobu zamietol, omnoho kritickejší. Konštatoval napríklad „závažné pochybenia súdu prvej inštancie“, nevysporiadanie sa zákonným spôsobom s tvrdeniami žalovaného, dôvody nevykonania navrhovaných dôkazov nepovažoval za „relevantné a objektívne udržateľné“, naopak, považoval ich za „nenáležité“ a hodnotenie jedného dôkazu predloženého žalobcom zo strany súdu uzavrel tak, že z dôkazu „vôbec nevyplýva dôvodnosť záveru súdu prvej inštancie“ (bod 53 rozhodnutia Krajského súdu v sp. zn. z). Jednoducho, súd volil tvrdsie slová. Iste, nehovoril o svojvôli v rozhodovaní zákonnej sudkyne, ale to napokon textuálne nie je súčasťou skutkovej podstaty ohýbania práva. Táto tvrdosť kritiky je ale navonok indikáciou, že by bolo zmysluplné uvažovať o svojvoľnosti niektorých právnych názorov/záverov rozhodnutia zákonnej sudkyne, teda k tomu, že mohlo dôjsť k ohýbaniu práva a právny názor sudkyne tak nemá mať chránený. Napokon však pre mňa bolo pri rozhodovaní o nesúhlase s trestným stíhaním dôležité to, že spomenuté v podstate tvrdé výrazy, sú súčasťou justičnej praxe (jej vhodnosť tu neposudzujem). Sú jednoducho spôsobom, akým relatívne bežne odvolacie súdy podávajú intenzívnejšiu kritiku. Nie sú teda fakticky *sami o sebe* indikátorom svojvoľnosti rozhodovania v kontexte trestného činu ohýbania práva (svojvoľnosť tu tiež treba odlíšiť od arbitrárnosti).

4. Prejdem teraz na metodológiu väčšiny, na ktorú sa v podstate vzťahujú výhrady, ktoré som zhrnula v stanovisku k NZ 3/2024. Poukázať v súčasnom kontexte je osobitne potrebné na to, že väčšina súdnej rady v NZ 6/2024 používala naďalej slovník hodnotenia, či ne/došlo k svojvoľného uplatneniu práva a pozerala na typový znak skutkovej podstaty ohýbania práva, zatiaľ čo podľa môjho názoru mala hodnotiť to, či je možné rozumne diskutovať o tom, či k právny názor vyjadrený v rozhodnutí je svojvoľný. Slovník svojvoľnosti ako takej väčšina súdnej rady používala už pri hodnotení výrokovej časti uznesenia o vznesení obvinenia (napr. s. 6) a z faktu, že konanie, ktorým mala byť pomoc pri vypracovaní rozhodnutia a účasť na pojednávaní a že v uznesení o vznesení obvinenia nie je identifikovaná svojvoľnosť právnych názorov/postupov zákonnej sudkyne vyvodila nielen to, že nemohlo ísť o svojvôľu, ale bez ďalšieho (a prísny tónom) aj to, že tým už došlo k zneužitiu trestného práva voči sudkyňi (napr. s. 7, či s. 14).

5. K naplneniu mnou zvoleného kritéria, ktorého podstatou je chrániť právny názor sudcu či sudkyne, lebo práve ten je chránený na ústavnej úrovni a práve ten sa dostáva do hry pri stíhaní pre ohýbanie práva, ak by bol svojvoľný, v tejto veci nedošlo, lebo hoci bolo v rozhodnutí možné identifikovať silno chybné názory a postupy zákonnej sudkyne, a to vďaka rozhodnutiu odvolacieho súdu, prokuratúra neidentifikovala svojvoľné názory/postupy a v písomnom vyjadrení (osobne sa prokurátor zasadnutia nezúčastnil) zotrvala v podstate na koncepcii z predošlej veci (z NZ 3/2024), kde za problematické bolo identifikované v podstate nie to, čo bolo v rozhodnutí, ale to, čo mu malo predchádzať. Ohýbanie práva ako trestný čin je však koncipované tak, že k „ohnutiu“ práva, k svojvoľnosti pri rozhodovaní, dochádza akoby v rozhodnutí - svojvoľnosť je identifikovateľná z rozhodnutia.

Samozrejme, opäť treba abstraktne pripomenúť, že toto je charakteristika trestného činu ohýbania práva a dané nevylučuje možnosť, že došlo k spáchaniu typovo iných deliktov.